

VIDEO
ÇÖZÜM

1. • “O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahman’ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak ve düzensizlik görüyor musun?”
(Mülk suresi, 3. ayet)
- “Biz yeryüzünü bir döşek, dağları da onun için birer kazık kılmadık mı? Sizi çift çift yarattık, uykunuzu dinlenme vakti kıldık, geceyi bir örtü yaptık, gündüzü geçimi sağlama vakti kıldık, üstünüze yedi kat sağlam gök bina ettik, parlak ışık veren Güneş’i var ettik, taneler, bitkiler ve ağaçları sarmaş dolaş bahçeler yetiştirmek için yoğunlaşmış bulutlardan bol yağmur indirdik.”
(Nebe suresi, 6-16. ayetler)
- “Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık.”
(Tîn suresi, 4. ayet)

Bu ayetlerdeki ortak düşünce aşağıdaki sözlerden hangisinde vurgulanmaktadır?

- A) Eli görmeyen kişi, yazıyı kalem yazdı sanır.
(Mevlana)
- B) Yalnız kendi için yaşayan ve sadece kendini korumaya çalışan insan, mükemmel bir hayata erişmiş sayılmaz.
(Auerbach)
- C) Üç günlük dünya için gayret üstüne gayret, ebedî bir yaşam için gayret yok hayret.
(Necip Fazıl Kısakürek)
- D) Yaşamımda fethettim evreni, doğruluğun kudretiyle.
(Faust)

işleyen zeka

2.

Kader; kelime olarak bir şeye gücü yetmek, biçimlendirmek, planlamak, ölçü ile yapmak, kıymetini bilmek, mukayese etmek anlamlarına gelir. Terim olarak ise kader; Allah’ın (c.c.) sonsuz ilmi ve kudretiyle, evrende olmuş ve olacak olan her şeyi takdir etmesidir. Yine varlıkları istediği şekilde ve biçimde yaratması, insanların özgür iradeleriyle yapacaklarını Allah’ın (c.c.) önceden bilmesi ve düzenlemesine kader denir.

Kaza; kelime olarak hükmetmek, emretmek, yaratmak ve gerçekleştirmek anlamlarına gelir. Terim anlamı ise kaza; ezelde bilinen ve takdir edilen şeyin, zamanı ve yeri geldiğinde Allah (c.c.) tarafından yaratılması demektir.

Bu tanımlardan hareketle,

- I. Kış mevsiminin oluşması için gerekli şartlar kaderdir.
- II. Kuşların gökyüzünde dilediği gibi uçuşması kazadır.
- III. 100 dereceye ulaşan suyun kaynaması kaderdir.
- IV. Havaya atılan elmanın yere düşmesi kazadır.

örneklerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve IV
- D) II, III ve IV

3. Bu yasalar madde ve enerjinin yapısı, hareketi, oluşumu, değişimi ve maddeler arasındaki ilişkilerle ilgilidir. Deney, gözlem ve araştırmalar sonucu ortaya konulmuştur. Her varlık bu yasaların sınırları içinde varlıklarını ve işlevlerini sürdürür.

Buna göre aşağıdaki örneklerden hangisi bu metinde bahsedilen yasa ile ilgili değildir?

- A) Tren rayları döşenirken aralarında boşluk bırakılır. Çünkü yazın Güneş'in etkisi ile ısınan raylar genişler. Bu nedenle rayların arasına genişleme miktarı kadar boşluk bırakılır. Boşluk bırakılmazsa raylar genişler ve birbirini iter. Bu da rayların bozulmasına sebep olur.
- B) Düşünmeden davranan ya da ani hareketlerle beklenmedik tavırlar gösteren ebeveynlerin çocukları, anne ve babaları ile aynı şekilde davranma eğilimindedir. Çoğu durumda çocuğun, anne ve babasının davranışlarını görmesi ve aynısını yapması olarak yorumlanır. Fakat bunun içinde genetik bir etken de yatmaktadır.
- C) Bir cisim sıvı üzerinde yüzüyorsa kaldırma kuvveti cismin ağırlığına eşittir. Suyun gemilerin tonlarca ağırlığını kaldırabilmesi için geminin suya batan kısımların hacimleri genişletilmiştir. Böylece sudan çok ağır olan demirden yapılmış gemilerin suda yüzme nedenleri açıklanmış olur.
- D) Newton, düşünceli hâlde bahçede otururken düşen elmaları izliyor ve neden elmaların sağa veya sola değil de her zaman aşağıya, Dünya'nın merkezine doğru dik şekilde düştüğünü anlamaya çalışıyor. Bunun nedeni Dünya'nın elmayı kendisine çekmesi. Maddede bir çekim gücü olmalı diyerek yer çekimi kanununu buluyor.

İşleyen zeka

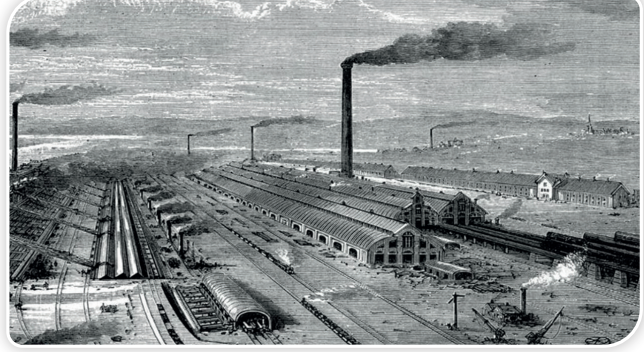
4. Bilim, evrendeki kusursuz düzenin varlığını örneklerle açıklamaktadır. Deniz ve göllerdeki tuz, suda yaşayan canlıların yaşamlarına uygun orandadır. Gezegen ve yıldızların büyüklükleri, aralarındaki mesafe, evrendeki düzen ve dengeyi sarsmayacak şekilde Allah tarafından konulmuştur. Atmosfer, Dünya'mızın etrafını sarmakta, yer çekiminin etkisiyle Dünya'nın çevresinde yer almaktadır.

Bilimin evrendeki kusursuz düzeni açıklamasını aşağıdaki ayetlerden hangisi tam anlamıyla desteklemektedir?

- A) "Gökleri ve yeri bir örnek edinmeksizin yaratandır. Onun nasıl bir çocuğu olabilir? Onun bir eşi (zevcesi) yoktur. O, herşeyi yaratmıştır. O, herşeyi bilendir." (En'âm suresi, 101. ayet)
- B) "Biz gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları ancak hak ve adı konulmuş bir ecel (belli bir süre) olarak yarattık. İnkâr edenler ise uyarıldıkları şeyden yüz çeviren(kimseler)dir." (Ahkâf suresi, 3. ayet)
- C) "Allah; gökleri, yeri ve ikisi arasında olanları altı günde yarattı, sonra arşa istiva etti. Sizin onun dışında bir yardımcınız ve şefaatiniz yoktur. Yine de öğüt alıp düşünmeyecek misiniz?" (Secde suresi, 4. ayet)
- D) "O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahmân'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak ve düzensizlik görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)

5.

Sanayi devrimi, üretim yapısında ve ülke ekonomisinde büyük ve köklü bir değişim yaratmıştır. İlk olarak İngiltere’de başlayan devrim daha sonra Kuzey Avrupa ve Kuzey Amerika’ya yayılmıştır. İlk olarak demir-çelik sektöründe ve tekstil sektöründe başlayan devrim sırayla tüm sektörler yayılmıştır. Buhar gücü ile işleyen makineler ve araçlar (gemi, tren), sanayi devriminin başlangıç sebepleri arasında yer alırken daha sonra bu araçların ve makinelerin yerini elektrikli ve benzinli olanları almıştır. Sanayi devriminin yaşanmasına, Avrupa nüfusunun hızlı artışı, sömürgecilik, teknolojik ilerlemeler ile üretilen buharlı makineler, girişimciliğin ve ticaret hukukunun gelişmesi, sanayi yatırımlarının artması, kapitalizmin gelişmesi, ekonomik ve ticari haklar ve özel mülkiyetlerin güvence altına alınması neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde bahsedilen evrensel yasalarla ilgili bir örnek olamaz?

- A) Ateşin yakması
- B) Adaletin olmadığı toplumlarda barışın bozulması
- C) Milyonlarca çiçek türünün kendine uygun iklimde yetişmesi
- D) Kuraklık sonucu açlık ve susuzluk yaşayan insanların, yaşanabilir yerlere göç etmeleri

işleyen zeka

6.

- “(Öyle) Bir fitneden sakının ki aranızda yalnız haksızlık edenlere erişmekle kalmaz (hepinize erişir).
(Enfâl suresi, 25. ayet)
- “Denizde dağlar gibi akıp gidenler (gemiler) de onun varlığının delillerindendir.”
(Şûrâ suresi, 32. ayet)
- “Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?”
(Fâtır suresi, 44. ayet)
- “O (Rab) ki seni yarattı. Sana düzgün ve ölçülü bir biçim verdi.
(İnfitâr suresi, 7. ayet)

Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni yukarıdaki ayetleri bir kâğıda yazmış ve katlayarak bir kutuya koymuştur. Öğrencilerini dörderli gruplara ayırmış ve her grup üyesinden bir kâğıt çekerek hangi evrensel yasaya ait olduğunu söylemelerini istemiştir. Öğrenciler kâğıtları çekmeye başlamışlardır.

- Eda kâğıt çekmiş ve fiziksel yasalar cevabını vermiştir.
- Yavuz kâğıt çekmiş ve toplumsal yasalar cevabını vermiştir.
- Kübra kâğıt çekmiş ve biyolojik yasalar cevabını vermiştir.

Bu bilgilere göre son kâğıdı çeken Arda aşağıdaki cevaplardan hangisini vermiştir?

- A) Biyolojik yasalar
- B) Toplumsal yasalar
- C) Fiziksel ve biyolojik yasalar
- D) Biyolojik ve toplumsal yasalar

7. Öğretmen, evrensel yasalar konusu ile ilgili bilgi kartları hazırlamıştır. Öğrencilerinden, aşağıda verilen bilgi kartlarından fiziksel yasalar ile ilgili olanları kırmızı renge, olmayanları ise mavi renge boyamalarını istemiştir.

I. Gezegenlerin belli bir yörüngede hareket etmesi

II. Suyun sıfırın altında donması

III. Hırsızlığın olduğu yerde insanların birbirine güvenmemesi

IV. Hücrelerin çoğalması

Bu durumda bilgi kartlarının hangileri mavi renk ile boyanmalıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

işleyen zeka

8. Evrende var olan her şey Allah'ın (c.c.) yaratmasıyla oluşmuştur. Bu yaratma planlı ve ölçülüdür. Evreni ve içindekileri yaratan Allah (c.c.) bu düzenin ahenk içinde devam etmesini de sağlamaktadır. Fakat insanoğlu Allah'ın (c.c.) koyduğu bu dengeyi bozmaya yönelik birçok davranış sergilemektedir. Allah (c.c.) ise insanı bu düzeni bozmaması konusunda uyarmış ve bu kötü davranışlardan kaçınılmasını istemiştir.

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisi bu metinde değinilen davranışlara örnek olarak gösterilemez?

VIDEO
ÇÖZÜM

1. Allah'ın (c.c.) insana verdiği en büyük nimetlerden biri akıldır. Akıl, insanı diğer canlılardan ayıran en temel özelliktir. İnsan aklını kullanarak seçimlerde bulunur. Aklı sayesinde iyi ile kötüyü, doğru ile yanlış, hak ile batıl arasındaki ayrımı fark eder. İslam dinine göre insanın dinin emir ve yasaklarından sorumlu olmasının sebebi akıl ve irade sahibi olmasıdır.

Bu metin aşağıdaki ayetlerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) "Bu Kur'an; kendisiyle uyarılınsınlar, Allah'ın ancak tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir."
(İbrâhîm suresi, 52. ayet)
- B) "Siz insanlara iyilik yapmayı emredip kendinizi unutuyor musunuz? Hâlbuki ilahi kitabı da okuyup duruyorsunuz. Hiç aklınızı çalıştırmıyor musunuz?"
(Bakara suresi, 44. ayet)
- C) "Nerede olursanız olun, sağlam ve tahkim edilmiş kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size ulaşacaktır..."
(Nisâ suresi, 78. ayet)
- D) "Hiç düşünmüyor musunuz?"
(Sâffât suresi, 155. ayet)

işleyen zeka

2. İnsan diğer varlıklardan farklı yaratılmıştır. Çünkü Allah (c.c.) insana akıl ve irade vermiştir. Bunun gereği olarak da diğer varlıklar yaptıklarından sorumlu tutulmazken insan iradesiyle yaptığı her şeyden sorumlu tutulmuştur. Bunun aksini düşünüp "Kaderimde ne varsa onu yaşarım." diyerek kötü davranışlar sergilemek doğru bir kader anlayışı olamaz.

Bu metinle,

- I. "Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör."
(İnsân suresi, 3. ayet)
- II. "...Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz."
(Nahl suresi, 93. ayet)
- III. "Gerçek, Allah'tan gelendir. Artık dileyen iman etsin dileyen inkâr etsin..."
(Kehf suresi, 29. ayet)

ayetlerinden hangileri ilişkilendirilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

işleyen zeka

3. İnsan, söylediği sözlerin ve yaptığı eylemlerin sorumluluğundan kaçamayacağını bilmelidir. Aklını ve iradesini doğru yönde kullanmalı; yapacağı işlerin hayır mı şer mi olduğu veya tercihlerinin onu cezaya mı yoksa mükâfata mı götüreceğinin hesabını yapmalıdır. Özgürlük ve sorumluluk arasındaki ilişkiyi unutmamalıdır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi sorumluluktan kurtulmaya çalışan birine ait olamaz?

- A) Kaderden kaçılmaz. B) Kismetsizlik.
C) Kaderimi kendim çizerim. D) Kaderim böyleymiş.

4.

	
Halit	Rana
Cüzi irade	Külli irade
1. Kan grubu 2. İkametgâh 3. İbadet	4. İrk 5. Meslek 6. Göz rengi

8. sınıf öğrencileri Halit ve Rana, “insan iradesi” konusunda bir tablo hazırlamıştır.

Tablodaki hatanın düzeltilmesi için yer değiştirilmesi gereken iki örnek hangi seçenekte verilmiştir?

	Halit	Rana
A)	1	5
B)	2	4
C)	2	6
D)	3	5

5. Genç bir kız, Hz. Muhammed’in (s.a.v.) yanına geldi ve “Yâ Resulallah! İstemediğim hâlde babam beni kardeşinin oğlu ile evlendirmeyi düşünüyor.” diyerek serzenişte bulundu. Hz. Muhammed (s.a.v.), derhâl kızın babasını çağırttı. Zira olayı bir kez de babadan dinlemek ve şayet fikri sorulmadan evlendirilmek isteniyorsa kıza tercih hakkı tanımak istemişti.

Buna göre genç kız aşağıdaki kavramlardan hangisini kullanamadığından yakınmaktadır?

- A) Sorumluluk B) Külli irade
C) Cüzi irade D) Kader

6. • “Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır.”
(Bakara suresi, 256. ayet)
• “Kim iyi bir iş yaparsa bu kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa aleyhinedir...”
(Fussilet suresi, 46. ayet)
• “Allah (c.c.), hiç kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemeyiz...”
(Bakara suresi, 286. ayet)

Aşağıdaki sorulardan hangisine verilen ayetlerden herhangi biri ile cevap verilemez?

- A) Allah (c.c.) kişiye taşıyabileceğinden fazla sorumluluk yükler mi?
B) İnsanın özgürlüğü arttıkça sorumluluğu da artar mı?
C) İnsan, din seçimini yaparken tamamen özgür müdür?
D) İnsan sadece kendi yaptıklarından mı sorumlu tutulacaktır?

7.

(I) Hacı Bayram Veli 1352 yılında Ankara’nın Solfasol köyünde doğdu. (II) Küçük yaşta ilim tahsiline başlayıp din ve fen ilimlerinde yetişti ve Ankara’da Melike Hatun’un yaptırdığı “Kara Medrese”ye müderris oldu. (III) İlmî ve talebe yetiştirmekteki mahareti ile kısa zamanda tanındı ve herkes tarafından sevilip hürmet gösterildi. (IV) Hacı Bayram Veli, ömrünün sonuna kadar güzel ahlakı yaymak için çalıştı. (V) 1429 yılında Ankara’da vefat etti.

Bu biyografide numaralanmış cümlelerden hangileri külli iradeye örnek gösterilebilir?

- A) I ve III B) I ve V
C) I, II ve V D) II, III ve IV

8.

Bu görselde Aşçılık Okulu öğrencisi Burak üzerindeki sorumluluktan kurtulmak istemektedir.

Buna göre öğretmenin, Burak'a aşağıdaki ayetlerden hangisiyle cevap vermesi daha uygundur?

- A) "Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların rızıkı Allah'a aittir..." (Hûd suresi, 6. ayet)
- B) "...Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz." (Nahl suresi, 93. ayet)
- C) "Siz ancak Rabbinizin dilemesi (izin vermesi) sayesinde (bir şey) dileyebilirsiniz. Şüphesiz Allah her şeyi bilendir, hikmet sahibidir." (İnsân suresi, 30. ayet)
- D) "Kim iyi bir iş yaparsa faydası kendisinedir ve kim kötülükte bulunursa zararı kendisinedir..." (Fussilet suresi, 46. ayet)

işleyen zeka

9. Yüce Allah, insanın doğru tercihler yapabilmesi için peygamberler ve ilahi kitaplar göndermiştir. Tüm bu imkânları insana sunan Allah (c.c.), aynı zamanda onun seçimlerini özgür iradesine bırakmıştır.

Bu metindeki durumu en iyi açıklayan ayet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör." (İnsân suresi, 3. ayet)
- B) "Peygamber, sizi, Rabbinize iman etmeniz için davet edip dururken size ne oluyor da Allah'a iman etmiyorsunuz?" (Hadîd suresi, 8. ayet)
- C) "Artık kazandıklarının karşılığı olarak, az gülsünler, çok ağlasınlar." (Tevbe suresi, 82. ayet)
- D) "Bir şeyi dilediği zaman, onun emri o şeye ancak 'Ol!' demektir. O da hemen olurur." (Yâsîn suresi, 82. ayet)

10.

I	II
---- irade özellikleri	---- irade özellikleri
	İnsanın iradesidir.
Sınırsızdır.	

Bu tabloda boş bırakılan yerlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı bölümde Allah'ın (c.c.) iradesi anlatılmaktadır.
 B) II numaralı bölüme sınırlıdır yazılabilir.
 C) I numaralı bölüme her şeyi kuşatır yazılabilir.
 D) II numaralı bölümde külli irade anlatılmaktadır.

işleyen zeka

11. "Yapmakta olduklarınızdan dolayı kesinlikle sorgulanacaksınız."

(Nahl suresi, 93. Ayet)

"Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik; artık o isterse şükreden olur, isterse nankör."

(İnsan suresi, 3. Ayet)

Verilen ayetler;

- I. sorumluluk,
 II. irade,
 III. ömür

kavramlarından hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) II ve III
 D) I, II ve III

12. İnsan diğer varlıklardan farklı yaratılmıştır. Çünkü Allah (c.c.) insana akıl ve irade vermiştir. Bunun gereği olarak da diğer varlıklar yaptıklarından sorumlu tutulmazken insan iradesiyle yaptığı her şeyden sorumlu tutulmuştur. Bunun aksini düşünüp "kaderimde ne varsa onu yaşarım" diyerek kötü davranışlar sergilemek doğru bir kader anlayışı olamaz.

Bu metinde vurgulanan düşünce aşağıdaki ayetlerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) "Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör."
 (İnsân suresi, 3. ayet)
 B) "Allah, bir güçlükten sonra bir kolaylık verecektir."
 (Talak suresi, 7. ayet)
 C) "... Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz."
 (Nahl suresi, 93. ayet)
 D) "Gerçek, rabbinizden gelendir. Artık dileyen iman etsin dileyen inkâr etsin..."
 (Kehf suresi, 29. ayet)

VIDEO
ÇÖZÜM

1.

Bir gün adamın biri avlanmak için ormana gider. Geceyi orada geçirmeye karar verir. Fakat yırtıcı hayvanlardan korktuğu için, büyük bir ağaca çıkar. Ağaçta iken bir inilti duyar. Etrafına bakınır ve aşağıda kötürüm bir tilki görür. Adam:

—Acaba bu tilki ne yer, ne içer... diye düşünürken uzaktan bir aslanın geldiğini görür. Aslanın ağzında bir ceylan vardır.

Aslan, ağacın dibine gelir. Ceylanı parçalar, bir güzel karnını doyurur ve çekilir gider. Aslan gidince, kötürüm tilki sürüne sürüne ceylandan arta kalanları yemek üzere yaklaşır. O da, aslanın artıkları ile karnını doyurur.

Ağaçtaki adam başlar düşünmeye: “Yaaa... der. Demek ki kötürüm bir hayvanın bile yiyeceğini Allah ayağına gönderiyor ve onu aç bırakmıyor. Öyle ise ben niye böyle çalışıp yoruluyorum? Bundan sonra ben de bir köşeye çekilip beklemeliyim.”

Bu düşünce ile adam, yol üzerindeki bir mağaraya girer, başlar beklemeye. Bir gün, iki gün, üç gün bekler. Fakat gelen giden olmaz. Kimse ona yiyecek, içecek bir şey getirmmez. Sonunda adam açlıktan baygın düşer. Uyku ile uyanıklık arasında kendisine şöyle seslenildiğini işitir:

—Kalk, be hey tembel adam! Ne yatıp duruyorsun. Elin ayağın tutuyorken bu miskinlik, bu tembellik niye? Niçin kendini kötürüm ve sakat tilki yerine koyuyorsun? Git, aslan gibi ol, avlan. Hem kendin ye hem de artanı ile başkaları geçinsin.

(Sadi Şirazi, Bostan, s. 118, 199.)

Bu metinde verilmek istenen mesaj aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) “Namaz kılınca artık yeryüzüne dağılın ve Allah’ın lütfundan isteyin...”
(Cuma suresi, 10. ayet)
- B) “Kim duyulsun diye iyilik yaparsa, Allah (onun bu niyetini herkese) duyurur. Kim gösteriş için iyilik yaparsa, Allah da (onun bu riyakârlığını herkese) gösterir.”
(Hadis-i şerif)
- C) “Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.”
(Necm suresi, 39. ayet)
- D) “Hiç kimse kendi elinin emeği ile kazandığından daha hayırlı bir lokma yememiştir.”
(Hadis-i şerif)

işleyen zeka

2. Hz. Muhammed (s.a.v.) vefat ettiğinde Hz. Ömer (r.a.) bu durumu kabullenmedi. Bu esnada Hz. Ebubekir (r.a.): “Otur ey Ömer!” dedi. Ancak Ömer (r.a.) hâlâ sinirli bir şekilde konuşmasına devam ediyordu. Bunun üzerine Ebubekir (r.a.) minbere çıkıp Allah’a hamdu sena ettikten sonra şöyle dedi: “Sizden her kim Muhammed’e inanıyorsa veya tapıyorsa şunu bilsin ki Muhammed ölmüştür. Ancak her kim de Allah’a ibadet ediyorsa şunu bilsin ki Allah diridir ve ölmez”. Daha sonra şu ayeti okudu: “Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondandır önce de nice peygamberler gelip geçti. Şimdi o, ölür veya öldürülürse, siz gerisin geriye mi döneceksiniz? Her kim geri dönecek olursa, kesinlikle Allah’a bir zarar veremeyecektir.” (Âl-i İmrân suresi, 144. ayet)

Bu örnek olayda Hz. Ömer’in kabullenmek istemediği durum kaderle ilgili kavramlardan hangisidir?

- A) Tevekkül B) Rızık C) Hastalık – Sağlık D) Ecel

3. Bir tohumun kabuğundan çıkması için su, bir ağacın meyve vermesi için ışık, bir bebeğin büyümesi için beslenmesi ve bir insanın karnını doyurabilmesi için emek sarf etmesi gerekir. Bütün bunlar Allah'ın (c.c.) evrende yarattığı ölçü ve düzenin bir sonucudur. Doğayısıyla bizler de bu düzene uygun olarak hareket etmeliyiz. Bir işe başlamadan önce gerekli tedbirleri almalı, sağlıklı bir sonuç almak için neler yapılması gerekiyorsa hepsini yerinde ve zamanında yapmalıyız. Sonucun hayırlı olması için de Allah'a (c.c.) güvenip ondan yardım istemeliyiz.

Bu metinden aşağıdaki kavramlardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Başarı
- B) Tevekkül
- C) Biyolojik yasalar
- D) Rızık

4. Ömür ve ecel Allah'ın (c.c.) iradesindedir. Yani ömür ve ecel Allah (c.c.) tarafından belirlenmiş olup zorunlu eylemlerdendir. İslam dinine göre eceli geciktirmek, ölüme engel olmak mümkün değildir. Ancak kişi ömrünü nasıl geçireceğine kendisi karar verir. İnsan ömrünü sağlıklı geçirmek istiyorsa evrenin yasalarını dikkate almalıdır. Her canlının elbet bir sonu vardır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu metinde açıklanmamıştır?

- A) "Aranızda ölümü takdir eden biziz..."
(Vâkıa suresi, 60. ayet)
- B) "Yeryüzünde bulunan her canlı sonludur. Sadece kerem sahibi, yüce Allah'ın varlığı sürekli." (Rahmân suresi, 26 ve 27. ayetler)
- C) "...(Güneş ve Ay'dan) her biri, belirlenmiş bir süre kadar hareketlerini sürdürür..."
(Fâtır suresi, 13. ayet)
- D) "Allah, eceli geldiğinde hiç kimsenin ölümünü erteleyemez. Allah yaptıklarınızdan haberdardır."
(Münâfikûn suresi, 11. ayet)

5. • "Herkes, kendisi için mukadder olan neyse, o işte başarılı olur."
(Hadis-i şerif)
- "Allah, eceli geldiğinde hiç kimsenin ölümünü erteleyemez. Allah yaptıklarınızdan haberdardır."
(Münâfikûn suresi, 11. ayet)
- "Allah, müminin rızkını ummadığı yerden verir."
(Hadis-i şerif)

Bu ayet ve hadisler aşağıdaki haberlerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Hastayı kurtarmaya giden ambulans kaza yaptı. Şoför ve hemşireler vefat etti. Tek kurtulan ise hastaydı. Ölüm ne hastaya yakındır ne de yaşlıya. Sıra kimde ise o konur musalla taşına.
- B) Beş çocuk annesi Ayşe Daş, eşi hastalanınca ev yemekleri satan bir dükkân açtı. Gelen siparişleri de motorla kendisi dağıtmakta.
- C) Artvin'de Çoruh Nehri üzerine kurulan Deriner Baraj Gölü suları altında kalan Narlık köyü yerleşim alanı, baraj suları çekilince ortaya çıktı. Hayalet köyde bulunan cami, okul ve evler havadan görüntülendi.
- D) Aziz Sancar, hücrelerin hasar gören DNA'ları nasıl onardığını ve genetik bilgisini koruduğunu haritalandıran araştırmaları sayesinde 2015 Nobel Kimya Ödülü'nü kazanmıştır.

6. "Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası, Dostunun yüz karası, düşmanının maskarası."
(Mehmet Âkif Ersoy)

Mehmet Âkif Ersoy'un bu sözü aşağıdaki atasözlerinden hangisiyle örtüşmez?

- A) Emeksiz yemek olmaz.
- B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
- C) Akan su yosun tutmaz.
- D) Ne ekersen onu biçersin.

7. Öğretmeni Hande'ye "kaderle ilgili kavramlar" konusunda Doğru (D) - Yanlış (Y) testi uygulamış ve şu cevapları almıştır:

Tevekkül bir işin başında, ortasında ve sonunda üzerimize düşen tüm sorumluluğu üstlenmektir. Hiçbir tedbir almadan "Ben Allah'a güveniyorum." demek doğru bir tevekkül ve kader anlayışı değildir.	D
İnsan, Allah'ın razı olacağı bir kimse başkalarının emeğiyle geçinmeyi düşünmemeli, elinin emeği ve alınının teriyle kazanmaya gayret etmeli, hakkından ötesine el uzatmamalı, kimsenin hakkını yememelidir.	Y
Alınan bütün önlemlere rağmen insanlar yine de hasta olabilir. Böyle durumlarda "Hasta olmak benim kaderimde varmış." diyerek tedavi olmamak veya hastalığa çare aramamak doğru bir kader anlayışıdır.	D
Evrendeki hiçbir varlık sonsuz değildir. Baharda açan bir yaprak sonbaharda sararır ve toprağa düşer. Hayvanlar içerisinde en uzun yaşayan kaplumbağalar bile en nihayetinde bir gün sona ulaşır.	Y

Buna göre Hande hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İslam dininin haksız kazanç yollarından gelir elde etmeyi haram kıldığını anlayamamıştır.
 B) Tevekkül hakkında bazı bilgileri kavramıştır.
 C) Evrendeki her canlının bir gün öleceğini bilmemektedir.
 D) Hastalık ve sağlıkla ilgili insanın çare araması gerektiğini öğrenmiştir.

işleyen zeka

8. Muhammed Bey, kaderle ilgili kavramlar hakkında bilgi veren bir TV programı izlemektedir. TV yayını onar dakika olmak üzere 6 eşit bölümden oluşmaktadır. Her bölümde kaderle ilgili kavramlar ile ilgili genel bilgiler verilecektir.

YAYIN AKIŞI		
10.00 Ömür	10.30 Tevekkül	10.50 Sağlık ve Hastalık
10.10 Ecel	10.40 Başarı ve Başarısızlık	11.00 Kapanış
10.20 Rızık		

Buna göre Muhammed Bey'in 10.30-10.39 saatleri arasında aşağıdaki atasözlerinden hangisini görmesi gerekir?

A)

B)

C)

D)

9.

Yurtdışında eğitim gördüğü sırada salgına yakalanan Esra, yaşadığı zorlu süreci anlattı.

“Uyarıları dikkate alıp Allah’a tevekkül edin.”

Eğitim döneminde başlayan hastalık sürecini ve karantina altında geçirdiği günleri aktaran Esra, sağlığına kavuştuktan sonra verdiği röportajda “İlgili makamların uyarılarını dikkate alarak uyguladım ve Allah’a tevekkül ettim.” dedi.

Bu haber aşağıdaki ayetlerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) “Sizden iki takım bozulup geri çekilmek üzere idi; oysa Allah onların dostu idi, inananlar yalnız Allah’a güvensinler.”
(Âl-i İmrân suresi, 122. ayet)
- B) “Yeryüzünde yaşayan her canlının rızkı, yalnızca Allah’ın üzerindedir.”
(Hûd suresi, 6. ayet)
- C) “Ölümsüz ve daima diri olan Allah’a güvenip dayan...”
(Furkân suresi, 58. ayet)
- D) “...Kararını verdiğin zaman artık Allah’a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever.”
(Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)

işleyen zeka

10. Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni yazılıda “Çevremizdeki yanlış kader anlayışıyla ilgili davranışların nedenlerini yazınız.” diye sormuş ve öğrencilerden aşağıdaki tabloyu doldurmalarını istemiştir.

Çevremizdeki Yanlış Kader Anlayışları	Davranış Nedenleri
Çalışmadan geçinmek isteyen bir kişi	Tembellik ve sorumluluk
Az ekerek çok ürün almak isteyen bir çiftçi	----
Yüksekten atlayıp kaderimde varsa ölürüm diyen bir kişi	----
İbadet etmeden cennete gitmek isteyen insan	----
Çürük bina yapıp bir şey olmaz diyen bir kişi	----

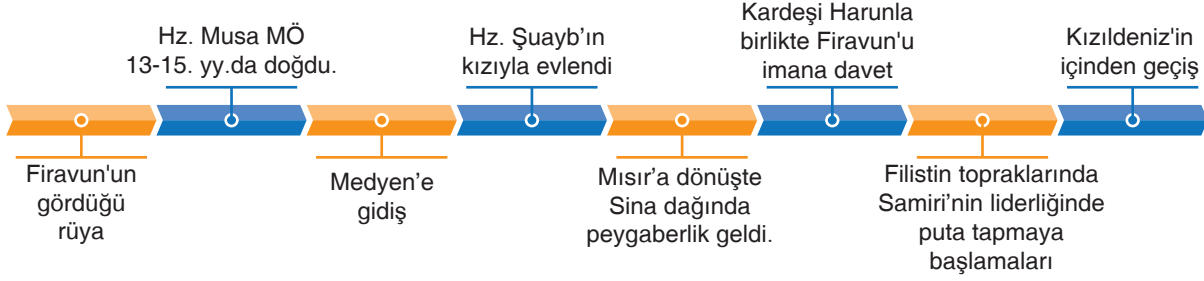
Bu tabloda boş bırakılan yerlere davranış nedenleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisinin yazılması beklenmez?

- A) Biyolojik yasalara uymamak
B) Çalışmamak
C) Cüzi iradeyi yok saymak
D) Fiziksel yasalara uymamak

VIDEO
ÇÖZÜM

1.

Hız. Musa ile ilgili kronolojiye göre aşağıdaki ayetlerden hangisi diğerlerinden önce gerçekleşmiştir?

- A) "İkiniz Firavun'a gidin, çünkü o, azmış bulunuyor."
(Tâhâ suresi, 43. ayet)
- B) "İsrailoğulları'nı denizden geçirdik. Putları önünde bel büküp eğilmekte olan bir topluluğa rastladılar. Musa'ya dediler ki: Ey Musa, onların ilahları (var; onlarınki) gibi, sen de bize bir ilah yap. O: Siz gerçekten cahillik etmekte olan bir kavimsiniz dedi."
(A'râf suresi, 138. ayet)
- C) "Şüphe yok ki, Firavun yeryüzünde (ülkesinde) büyüklük taslamış ve halkını sınıflara ayırmıştı. Onlardan bir kesimi eziyor, oğullarını boğazlıyor, kadınlarını ise sağ bırakıyordu. Şüphesiz o, bozgunculardandı."
(Kasas suresi, 4. ayet)
- D) "Musa dedi ki: Ey kavmim, eğer siz Allah'a iman edip Müslüman olmuşsanız artık yalnızca ona tevekkül edin."
(Yûnus suresi, 84. ayet)

işleyen zeka

2.

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

"Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O daima diridir (hayyır), bütün varlığın idaresini yürüten (kayyum) dir. Onu ne uyuklama tutar ne de uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi onundur. İzni olmadan huzurunda şefaath edecek olan kimdir? O, kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise onun dilediği kadarından başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. Onun sonsuz kudreti, gökleri ve yeri kaplar. Onları görüp gözetmek ona ağır gelmez. Gerçekten yüce ve büyük olan yalnızca odur."

(Bakara suresi, 255. ayet)

"Ayet el-Kürsi"nin mealinden hareketle Müslümanlara hangi mesajların verildiği söylenemez?

- A) Allah'ın kudretinin ve ilminin sonsuzluğu
- B) Allah'ın tüm varlıkları koruyup denetimi altına alması
- C) Tevhit inancı
- D) Namazın düzgün kılınması ve insanlara yardım edilmesi

3 ve 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Yüce Allah, Hz. Musa'nın (a.s.) kardeşi Harun ile birlikte Firavun'a gitmesini ve onu Hakk'a davet etmesini istedi. Hz. Musa'nın (a.s.) davetini kabul etmeyen Firavun onu zindana atmakla tehdit etti. Yüce Allah Hz. Musa'yı (a.s.) birtakım mucizelerle destekledi. Bu mucizeler karşısında şaşkına dönen Firavun iman etmemekte direndi. Bunun üzerine en ünlü sihirbazlarını toplayarak Hz. Musa'ya (a.s.) mağlup edebileceğini düşündü. Sihirbazlar Hz. Musa'ya (a.s.) karşı halkın önünde yarışa giriştiler.

3. Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı bulunmamaktadır?

- A) Mucizeler karşısında Firavun'un tutumu ne olmuştur?
- B) Allah (c.c.), Hz. Musa'yı hangi mucizelerle desteklemiştir?
- C) Hz. Musa (a.s.), Firavun'u uyarmaya kiminle gitmiştir?
- D) Firavun, Hz. Musa'yı (a.s.) ne ile tehdit etmiştir?

4. Öğretmen yukarıdaki metni okumuş ve öğrencilerine bu metinden neler anladınız diye sormuştur. Bazı öğrenciler şöyle cevap vermiştir:

Azra : Hz. Musa'nın (a.s.) asası kocaman bir yılan olmuştur.

Derya : Yüce Allah Hz. Musa'yı (a.s.) korumuş ve annesini ona sütanne olarak kavuşturmuştur.

Ceyhun : Firavun Hz. Musa'nın (a.s.) mucizelerini görmesine rağmen Allah'a (c.c.) inanmamıştır.

Süleyman : Firavun, sihirbazların Hz. Musa'yı (a.s.) yeneceğini düşünmüştür.

Buna göre hangi öğrenciler verilen metindeki bilgileri doğru anlamıştır?

- A) Azra ve Ceyhun
- B) Derya ve Ceyhun
- C) Derya ve Süleyman
- D) Ceyhun ve Süleyman

İşleyen zeka

5. Öğretmen, "sure ve ayetlerin anlamları" ile ilgili bilgi kartları hazırlar. Öğrencilerden, aşağıda verilen bilgi kartlarından Ayet el-Kürsi ile ilgili olanları kırmızı renge, olmayanları ise mavi renge boyamalarını ister.

I. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi onundur.

II. İşte o, yetimi itip kakan, yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimsedir.

III. İzni olmadan huzurunda şefaet edecek olan kimdir?

IV. Onu ne uyuklama tutar ne de uyku.

Bu durumda bilgi kartlarının hangileri mavi renk ile boyanmalıdır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve IV

6. **P** : Hz. Musa'nın (a.s.) davetini kabul etmeyen Firavun onu zindana atmakla tehdit etti.

R : Musa (a.s.) eşiyle birlikte yolda giderken Allah (c.c.) tarafından kendisine peygamberlik görevi verilmişti. Firavun'u ve Mısır halkını Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine inanmaya çağırarak bir elçi olarak seçilmişti.

S : Firavun ordusuyla birlikte Hz. Musa (a.s.) ve inanaların peşine düştü ve hepsi denizde boğulup gitti.

T : Allah'ın (c.c.) takdiriyle Hz. Musa (a.s.), Firavun'un sarayında fakat kendi annesinin kucağında emniyet içinde büyüdü.

Hz. Musa'nın (a.s.) hayatıyla ilgili "P-R-S-T" harfleriyle gösterilen olaylar, oluş sırasına göre aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) T-S-R-P

B) R-T-S-P

C) T-R-P-S

D) T-S-P-R

işleyen zeka

7. Mucize: Normalde meydana gelmesi mümkün olmayan, olağanüstü hâllerin, insanların iman etmesi ya da imanlarının pekişmesi için peygamberler tarafından gerçekleştirilmesidir. Mucize sadece peygamberler eliyle gerçekleşir. Ancak mucizeler Allah'tandır ve bir hikmeti vardır. Bu da iman hakikatlerinin anlaşılması, Allah'ın (c.c.) mutlak gücünün ortaya çıkması içindir. Allah'ın (c.c.) peygamberlere verdiği bazı mucizeler ise aşağıdaki görsellerle örneklendirilmiştir:

Buna göre görsellerle örneklendirilen mucizelerin hangileri Hz. Musa'ya aittir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve IV

D) I, II ve III